

ВСТУП (2 години)

Урок № 2 Географічне дослідження території України.

Мета уроку: *навчальна:* ознайомити учнів із географічними відомостями про територію України, що збереглися з минулих часів; сформувати знання про внесок у дослідження України Геродота, Г. Л. де Боплана, С. Рудницького, пояснити особливості сучасних географічних досліджень; *розвивальна:* розвивати вміння самостійно працювати та здобувати знання; розвивати логічне мислення, розумову активність; *виховна:* сприяти формуванню пізнавального інтересу.

Обладнання: підручник, фізична карта України, атлас.

Тип уроку: комбінований.

Очікувані результати: учні зможуть: наводити приклади географічних досліджень території України у минулому і тепер; характеризувати внесок Геродота, Г. Л. де Боплана, С. Рудницького у дослідження України; пояснювати особливості сучасних географічних досліджень.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАТЬ, УМІВЬ І НАВИЧОК

● Перевірка домашнього завдання

Учні вибірково зачитують твори за темою «Яке значення для мене мають географічні знання про Україну та рідний край?». Учитель організовує обговорення.

● Бліцопитування

1. Пригадайте, які давньогрецькі дослідники займалися вивченням території України.
2. Люди яких професій робили внесок у дослідження України в давні часи?
3. Як ви вважаєте, чи потрібні сьогодні географічні дослідження в Україні?

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТА ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

● Завдання

Поясніть зміст крилатого вислову, що належить випускнику Ніжинського ліцею вищих наук М. Гоголю: «Багато чого в історії пояснюється географією».

(Учні висловлюють припущення.)

● Вступне слово вчителя

Оскільки основні етапи історії країни перебувають у прямому зв'язку з її географічними дослідженнями, варто звернутися до здобутків історичної географії та дізнатися, як відбувалося вивчення території нашої країни в різні історичні епохи.

Також сьогодні ви дізнаєтеся, які дослідження здійснюють сучасні українські вчені-географи.

с. 10

Географічні відомості про територію України в античності.

Територія України була відомою від давніх часів. Учені тоді знали великі кількості даних про найкращі території, що розробляли ці знання, щоб використати в своїх інтересах. Люди були найбільш цікавими людьми, яких знала вся цивілізація тогочасної Європи та частково Сходу. Вони були найбільш цікавими людьми, яких знала вся цивілізація тогочасної Європи та частково Сходу. Вони були найбільш цікавими людьми, яких знала вся цивілізація тогочасної Європи та частково Сходу.

10

с. 11

Ім'я відомості про територію та населення України в античності.

Перші географічні твори, присвячені саме Україні, належать французькому географу, досліднику, мандрівнику, картографу і картографу **Габрієлю Боплану де Боплану** (Боплану (Боплану 1697–1873 рр.). На карті Боплана перше було використано слово «Україна» (рис. 1).

11

с. 12

Важкий етап у дослідженні території України в історії становлення та розвитку української держави — становлення української держави.

12

IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

- Вивчення території України в минулі часи (с. 10)
 - Розповідь учителя
- Дослідження території України в період становлення наукової географії (с. 11)
 - Запитання
 - I варіант
 - Робота з підручником
 - II варіант
 - Розповідь учителя
- Що сьогодні досліджують географи в межах України (с. 12)
 - Робота в групах
 - Розповідь учителя

V. ОСМИСЛЕННЯ, УЗАГАЛЬНЕННЯ І СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАТЬ

- Тестові завдання
 - Укажіть автора перших топографічних карт території України.
А С. Рудницький **Б** Геродот **В** Г. Л. де Боплан **Г** В. Вернадський
 - Який учений є засновником української наукової географії?
А С. Рудницький **Б** П. Чубинський **В** Птолемей **Г** Г. Л. де Боплан
 - Яку річку Геродот у праці «Скіфія» назвав Борисфеном?
А Дунай **Б** Дністер **В** Південний Буг **Г** Дніпро
 - Укажіть документ, у якому вперше згадується назва «Україна».
А «Скіфія» **В** «Опис України»
Б «Повість минулих літ» **Г** «Курс фізичної географії»
 - Укажіть назву організації, яка в XIX ст. почала проводити різноманітні статистичні, географічні, історичні, етнографічні та лінгвістичні дослідження на території України.
А Український науково-дослідний інститут географії та картографії
Б Національна Академія наук України
В Український гідрометеорологічний інститут
Г Південно-Західний відділ Російського географічного товариства
- Проблемні запитання
 - Чим відрізняються сучасні географічні дослідження території України від географічних досліджень у XVIII—XIX ст.?
 - Які географічні дослідження України стануть, на ваш погляд, найбільш актуальними в майбутньому?

VI. ПІДСУМКИ УРОКУ

- Заключне слово вчителя

Сьогодні ви дізналися, як розвивалися та накопичувалися географічні знання про Україну. Для здійснення навчальної мети ви скористалися досягненнями історичної географії, ознайомилися зі здобутками видатних дослідників, побували в ролі вчених-географів та виявили найбільш актуальні напрямки сучасних географічних досліджень. (Учитель аналізує та оцінює роботу учнів на уроці.)

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

- Опрацюйте § 2 підручника.
- Складіть чотири тестові завдання за текстом параграфа.
- Творче завдання (за бажанням). Складіть кросворд «Географічні дослідження території України».
- Підготуйте папку з файлами «Моє географічне портфоліо», в яку складати-мете свої творчі роботи.